

วิเคราะห์ผลการทดลอง

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าค่า LC₅₀ ของปลาจะลดลง เพื่อให้ปลาได้รับสารพิษเป็นเวลา นานยืน (ตารางที่ 5) เมื่อเปรียบเทียบค่า LC₅₀ ของเอเบทต่อปลาทางนกยุงและปลา尼ล พบร้า ระยะเวลาที่ปลาได้รับเอเบทไม่ทำให้ความเป็นพิษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความเป็นพิษของเอเบทต่อปลาทางนกยุงและปลา尼ลจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาคผนวกตารางที่ 1) พบร้า เอเบทมีความเป็นพิษต่อปลา尼ลสูงกว่าปลาทางนกยุงประมาณ 10 เท่า เมื่องจากปลาทางนกยุงที่นำมาทดลองได้มีพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปลาทางนกยุงหลากหลายสายพันธุ์ ทำให้ต้นบ้านขุ่นขันและดื้อ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ซึ่งแหล่งน้ำอ้าจะจะมีพิษต่อกันของลาราการกำจัดแมลงยีนิดต่าง ๆ รวมทั้ง เอเบทซึ่งฝ่ายควบคุมโรคติดต่อ กรุงเทพมหานคร ได้ใช้เอเบท 50 % EC. ความเข้มข้น 1 ppm ในกระบวนการลูกน้ำตามแหล่งน้ำข้างที่ว่าไป โดยการฉีดท่านเดือนละ 1 ครั้งมาตรฐานต่อปี พ.ศ. 2523 จนถึงปัจจุบัน¹ ทำให้ปลาทางนกยุงสามารถล่ารังความต้านทานต่อเอเบท สําหรับปลา尼ลที่นำมาทดลองได้มากจากฝ่ายรัฐเพาะพันธุ์สตัตว์น้ำ สภาพน้ำในแหล่งน้ำต่างๆ เป็นสถานที่ที่ไม่มีการใช้ลาราการกำจัดแมลงยีนิดต่าง ๆ รวมทั้ง เอเบทด้วยปลา尼ลไม่มีการล่ารังความต้านทานต่อเอเบท สังมีความทนทานต่อเอเบทน้อยกว่าปลาทางนกยุงมาก

เมื่อเปรียบเทียบค่า LC₅₀ ของเอเบทและฟิลาริโอลต่อปลาทางนกยุง พบร้า ระยะเวลาที่ปลาได้รับสารพิษไม่ทำให้ความเป็นพิษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาคผนวกตารางที่ 1) พบร้า ฟิลาริโอลมีความเป็นพิษต่อปลาทางนกยุงสูงกว่า เอเบทประมาณ 20 เท่า นอกจากนี้ยังพบว่า ความเป็นพิษของฟิลาริโอลต่อสตัตว์ยืนสูงกว่า เอเบทเล็กน้อย เช่น ค่า LD₅₀ ของฟิลาริโอลต่อบนเท่ากับ 52-127 มก./กก. ในขณะที่ค่า LD₅₀ ของเอเบทต่อบนเท่ากับ 8,600 มก./กก. (Gains, 1969 และ Anonymous, 1981)

¹ สํานักอนามัย กรุงเทพมหานคร

เมื่อเปรียบเทียบค่า LC_{50} ของเอเบทและฟลาริโอลต่อปลาสติก พบร่วมกันความเป็นพิษของเอเบทและฟลาริโอลต่อปลาสติกความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ รวมทั้งระยะเวลาที่ปลาได้รับสารพิษก็มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาคผนวกตารางที่ 1) ล้วนฟลาริโอลพบว่าค่า LC_{50} ที่ 24 กับ 72 ชั่วโมง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (ภาคผนวกตารางที่ 2) พบว่าฟลาริโอลมีความเป็นพิษต่อปลาสติกสูงกว่าเอเบทไม่มากนัก ประมาณหนึ่งเท่า เมื่อพิจารณาจากอัตราการเพิ่มความเป็นพิษของฟลาริโอลต่อปลาสติก ($k = 0.0515$) (รูปที่ 8) พบว่าไม่แตกต่างจากอัตราการเพิ่มความเป็นพิษของเอเบทต่อปลาสติก ($k = 0.0562$) (รูปที่ 7) แต่ความเป็นพิษของฟลาริโอลต่อปลาสติกสูงกว่า เอเบทเนื่องจากเอเบทเป็นลักษณะกลบอ้อม ก่อร้ายฟลาริโอลไม่ค่อยจะเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตนอกเป้าหมาย เมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะกลบอ้อม (Moore และ Breeland, 1967)

เมื่อเปรียบเทียบค่า LC_{50} ของฟลาริโอลต่อปลาทางนกยุงและปลาสติก พบร่วมกันความเป็นพิษของฟลาริโอลต่อปลาทางนกยุงและปลาสติก รวมทั้งระยะเวลาที่ปลาได้รับสารพิษมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (ภาคผนวก ตารางที่ 1) ส่วนรับปลาทางนกยุงค่า LC_{50} ที่ 24 กับ 48 ชั่วโมง และค่า LC_{50} ที่ 48 กับ 72 ชั่วโมง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาคผนวก ตารางที่ 3) จะเห็นว่าฟลาริโอลมีความเป็นพิษสูงในเวลา 24 ชั่วโมงที่ปลาได้รับสารพิษ หลังจากนั้นความเป็นพิษจะลดลงอย่างรวดเร็ว พบร่วมกับปลาทางนกยุงค่า LC_{50} ที่ 72 กับ 96 ชั่วโมง และในปลาสติกค่า LC_{50} ที่ 48 กับ 72 ชั่วโมง และค่า LC_{50} ที่ 72 กับ 96 ชั่วโมง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาคผนวก ตารางที่ 3) จะเห็นว่าความเป็นพิษของฟลาริโอลต่อปลาทางนกยุงและปลาสติกค่อนข้างจะสูง เนื่องจากฟลาริโอลยังไม่เคยใช้ควบคุมปริมาณลูกน้ำในประเทศไทยเลย ตั้งนั้นทั้งปลาทางนกยุงและปลาสติกไม่มีการสร้างความต้านทานต่อฟลาริโอล พบร่วมกับฟลาริโอลมีความรุนแรงยิ่งกว่าปลาสติกไม่มากนักประมาณหนึ่งเท่า เมื่อพิจารณาจากอัตราการเพิ่มความเป็นพิษของฟลาริโอลต่อปลาทางนกยุง ($k = 0.0546$) และต่อปลาสติก ($k = 0.0515$) (รูปที่ 8) จะเห็นว่ามีค่าไม่แตกต่างกัน แต่ความเป็นพิษของฟลาริโอลต่อปลาทางนกยุงสูงกว่าปลาสติก ในขณะที่อัตราการเพิ่มความเป็นพิษของฟลาริโอลในปลาทั้งสองชนิดไม่แตกต่างกัน เนื่องจากปลาทางนกยุงมีขนาดเล็กกว่าปลาสติก ปลายนาดะเล็กจะมีความหนาต่อสสารพิษน้อยกว่าปลาที่มีขนาดใหญ่กว่า (Mutsumura, 1976)

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการตาย น้ำหนักเฉลี่ยและความยาวเฉลี่ยระหว่างกลุ่มควบคุม กับกลุ่มทดลอง และระหว่างกลุ่มทดลองทั้งส่องความเข้มข้นของเอเบกเมื่อเสี้ยงปลาทางนกยูง ทั้งส่องเพศและปลาณิล พบร้าเอเบกทั้งส่องความเข้มข้นไม่มีผลต่ออัตราการตาย ความยาวเฉลี่ย ของปลาทั้งส่องยังมีผลกระทบต่อความเข้มข้นไม่มีผลต่ออัตราการตาย ความยาวเฉลี่ย ของปลาทั้งส่องยังมีผลกระทบต่อความเข้มข้นไม่มีผลต่อ น้ำหนักเฉลี่ยของปลาทางนกยูงทั้งส่อง เพศ พบร้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ส่วนรับปลาทางนกยูง เพศผู้ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนรับปลาทางนกยูง เพศเมีย (ภาคผนวก ตารางที่ 1) เนื่องจากปลาทางนกยูงมีขนาดเล็ก ขนาดที่นำมาทดลอง เกือบจะเป็นขนาดที่โตเต็มที่แล้ว ดังนั้นจึงทำให้ปลา เติบโตด้านการเพิ่มน้ำหนักเพียงอย่างเดียว หรืออาจเป็นการดัดแปลงจากตัวบุคคล เนื่องจากปลาทางนกยูงมีขนาดเล็ก การรับน้ำหนักเปรียก โอกาสลคลาดเคลื่อนจากความจริงมากกว่าการรับน้ำหนักแห้ง เพราะจากการพิจารณาความ เข้มข้นของเอเบกที่ใช้ก่อ 1 และ 10 ppm พบร้าความเข้มข้นของเอเบก 10 ppm นั้นต่ำกว่า ระดับเริ่มเป็นพิษต่อปลาทางนกยูงและปลาณิลถึง 20 และ 2 เท่า ตามลำดับ และเป็นความ เข้มข้นที่อยู่ในระดับปลอดภัยต่อปลาทางนกยูง แต่สูงกว่าระดับปลอดภัยต่อปลาณิล เพราะฉะนั้น เอเบกความเข้มข้น 1 และ 10 ppm จึงไม่น่ามีผลต่ออัตราการตาย การเติบโตของปลาทั้ง ส่องยังมีผล แม้ว่าเอเบกความเข้มข้น 10 ppm จะสูงกว่าระดับปลอดภัยต่อปลาณิลก็ตาม แต่ก็ยัง ต่ำกว่าระดับเริ่มเป็นพิษ และเอเบกเป็นลักษณะของอราก้อนฟองฟอร์สที่ทำการสลายตัวลดความ เป็นพิษในปลาณิลได้เร็ว (ภาคผนวก ตารางที่ 2) แม้ว่าจะทำการเปลี่ยนน้ำทดลองประมาณ 1/3 ของปริมาตรน้ำทั้งหมดทุกสปีดากีต้าม ก็ยังต่ำกว่าระดับเริ่มเป็นพิษต่อปลาทั้งส่องยังคงอยู่มาก ปลาสิงไม่แสดงอาการอาหารผิดปกติแต่อย่างใด

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการตาย น้ำหนักเฉลี่ยและความยาวเฉลี่ยระหว่างกลุ่มควบคุม กับกลุ่มทดลอง และระหว่างกลุ่มทดลองทั้งส่องความเข้มข้นของฟลาริโอล เมื่อเสี้ยงปลาทางนกยูง ทั้งส่องเพศและปลาณิล พบร้าฟลาริโอล 1.5 ppm ไม่มีผลต่ออัตราการตาย ความยาวเฉลี่ย ของปลาทั้งส่องยังมีผลกระทบต่อความเข้มข้นไม่มีผลต่อ น้ำหนักเฉลี่ยของปลาทางนกยูง ทั้งส่อง เพศ พบร้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญส่วนรับปลาทางนกยูง เพศผู้ และ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญส่วนรับปลาทางนกยูง เพศเมีย ที่เป็นเย็นน้ำ เพราะว่าปลาทางนกยูง ที่นำมาทดลอง เป็นปลาที่มีขนาดโตเต็มที่แล้ว ดังนั้นจึงทำให้ปลา เติบโตด้านการเพิ่มน้ำหนักเพียง อย่างเดียว หรืออาจเป็นการดัดแปลงจากตัวบุคคล เพราะปลาทางนกยูงมีขนาดเล็ก การรับ

น้ำหนักเปรียกโวกราลคลาดเคลื่อนจากความจริงมีมากกว่าการวัดน้ำหนักแห้ง เพราะฟิลาโรอลความเย้มขัน 1.5 ppm ต่ำกว่าระดับเริ่มเป็นพิษต่อปลาทางนกยุงและปลาเมล 5 และ 8 เท่าตามลำดับ จึงไม่มีผลต่ออัตราการตาย การเติบโตของปลาทางนกยุงและปลาเมล แม้ว่าความเย้มขัน 1.5 ppm จะสูงกว่าระดับปลดออกต่อปลาทั้งสองชนิดก็ตาม และทำการเปลี่ยนน้ำทดลองประมาณ $1/3$ ของปริมาตรน้ำทั้งหมดทุกสัปดาห์ ที่ยังต่ำกว่าระดับเริ่มเป็นพิษต่อปลาทั้งสองชนิดอยู่มาก ปลาจึงไม่แลดดงอาการผิดปกติแต่อย่างใด ส่วนฟิลาโรอลความเย้มขัน 9 ppm มีผลต่ออัตราการตายและน้ำหนักเฉลี่ยของปลาทางนกยุงทั้งสอง เพศ แต่ไม่มีผลต่ออัตราการตายและน้ำหนักเฉลี่ยของปลาเมล รวมทั้งความยาวเฉลี่ยของปลาทั้งสองชนิด เพราะว่าฟิลาโรอลความเย้มขัน 9 ppm นั้นสูงกว่าระดับเริ่มเป็นพิษต่อปลาทางนกยุง ปลาจึงแลดดงอาการผิดปกติตลอดเวลาและตายในที่สุด แต่สำหรับปลาเมลพบว่าความเย้มขันของฟิลาโรอล 9 ppm ต่ำกว่าระดับเริ่มเป็นพิษต่อปลาเมลไม่มากนัก แต่มีการเปลี่ยนน้ำทดลองประมาณ $1/3$ ของปริมาตรน้ำทั้งหมดทุกสัปดาห์ จึงเป็นการรักษาระดับความเป็นพิษให้ใกล้กับระดับเริ่มเป็นพิษต่อปลาเมล จึงมีผลต่อพฤติกรรมของปลาเมลในวันที่เริ่มงดลงและวันที่เปลี่ยนน้ำทดลองให้แตกต่างจากปกติ สำหรับลาระประกอบօร์กานอนฟอลฟอร์ล เมื่อเข้าสู่ร่างกายของสัตว์ เสียงถูกด้วยนม จะเกิดผลต่อระบบประสาท โดยจะเข้าไปทำปฏิกิริยาทางเณรกับเนื้อไขมันโคเลสเตอรอลที่ใช้แพทท์ ทำให้เนื้อไขมันไม่สามารถทำหน้าที่ย่อยสลายอะเซทิลโคสิน (acetylcholine) ได้ตามปกติ จึงเกิดการล่ำล่มของอะเซทิลโคสินยืนที่รอบประสาทลักษณะ อาการที่สัตว์แลดดงออกจะประกูดอย่างรุนแรง กล้ามเนื้อตามลำตัวชักกระตุก และตายในที่สุด (ลิรัวตน์, 2523) ส่วนกลไกการเกิดพิษในปลาไม่ทราบแน่ชัด (Hoar & Randall 1971) พฤติกรรมภายนอกที่สั่งเกตได้ คือปลาจะมีการว่ายน้ำอย่างทุรثارัยไปมา ยืนมหาดใหญ่บนผิวน้ำ เปื้องอาหาร และตายในที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพน้ำ พบว่าทุกปัจจัยเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองทั้งสองชนิดความเย้มขันของ เอเบทและฟิลาโรอล เมื่อเสียงปลาทางนกยุงและปลาเมล พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ภาคผนวก ตารางที่ 8-9) ได้แก่คุณภาพห้องมีค่าอยู่ระหว่าง 29-33 °C

อุณหภูมิน้ำ พบว่า อุณหภูมิของน้ำมีค่าอยู่ระหว่าง 27.50-27.98 °C ซึ่ง เป็นอุณหภูมิที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำในเขตร้อน ซึ่ง Swingle (1969) รายงานไว้ว่า ความมีค่าอยู่ระหว่าง 25-32 °C

ปริมาณออกซีเจนละลายน้ำ (DO) เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ สัตว์น้ำต้องการออกซีเจนไปใช้ในกระบวนการหายใจในร่างกาย เพื่อการเจริญเติบโตและการสืบทพ ถ้าสัตว์น้ำขาดออกซีเจนเพียงช่วงหนึ่งหรืออยู่ในน้ำที่มีปริมาณออกซีเจนต่ำเป็นเวลานาน ก็จะทำให้การดำรงชีวิตมีคุณภาพลดลงได้ จากการทดลองได้ให้อาหารแก่ทุกกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง เอเบท และฟลาริโอล ทำให้ปริมาณออกซีเจนละลายน้ำไม่แตกต่างกัน จากการทดลอง มีค่าอยู่ระหว่าง 10.23-10.37 mg./ลิตร ซึ่ง เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ ตามที่ Swingle (1969) รายงานไว้ว่า ความมีค่ามากกว่า 3 mg./ลิตร ยังคงใช้ได้

pH เป็นการวัดความเข้มข้นของไฮโดรเจนอิออน (H^+) ค่า pH ในลักษณะน้ำ เป็นผลลัพธ์ที่ปรากฏของการระหว่างค่าความเป็นกรด และความเป็นด่างของสารละลายน้ำ เป็นปัจจัยสำคัญตัวหนึ่งที่บ่งชี้ให้เห็นว่า น้ำมีความเหมาะสมล้มต่อการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำเพียงใด ถ้าน้ำมีความเป็นกรดมากเกินไป สัตว์น้ำอาจถึงตายได้ จากการทดลอง pH มีค่าอยู่ระหว่าง 6.80 - 7.56 ซึ่ง เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ ตามที่ Swingle (1969) รายงานไว้ว่า ความมีค่าอยู่ระหว่าง 6.5-9

ความเป็นด่างและความกรดด่างของน้ำ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ เช่นกัน ความเป็นด่าง หมายถึง ความเข้มข้นของสารประกอบพอกด่าง (bases) ที่มีอยู่ในน้ำ โดยมีปฏิกิริยาล้มดูลย์กับแคลเซียมคาร์บอเนต ($CaCO_3$) ในแหล่งน้ำที่นำไปด่างส่วนใหญ่เป็นพอก คาร์บอเนต (CO_3^{2-}) และไบคาร์บอเนต (HCO_3^-) ความเป็นด่างมีความสำคัญคือ ช่วยป้องกัน การเปลี่ยนแปลง pH โดยปริมาณกรดที่ต้องใช้ในการทำให้ pH เปลี่ยนแปลง จะเพิ่มขึ้นเมื่อความเป็นด่างสูงขึ้น ส่วนความกรดด่างของน้ำ หมายถึงปริมาณของ เกลือแคลเซียมและแมกนีเซียม เป็น mg./ลิตร ศักดิ์ออกมาในรูปของ เกลือแคลเซียมคาร์บอเนต โดยปกติค่าความเป็นด่างและความกรดด่างของน้ำจะมีความสมพันธ์ไปในทางเดียวกัน เนื่องจากวิธีการวัดของแคลเซียม แมกนีเซียม ไบคาร์บอเนต และคาร์บอเนตในน้ำมีอยู่ปริมาณหลักเทียมกัน จากการทดลองพบว่า ความกรดด่างของน้ำมีค่าอยู่ระหว่าง 105.33-137.33 mg./ลิตร จัดเป็นน้ำที่มีความกรดด่างปานกลาง (Swingle 1969, APHA 1976) และความเป็นด่างมีค่าอยู่ระหว่าง 87.75-124 mg./ลิตร

ซึ่งเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ ตามที่ Swingle (1969) รายงานไว้ว่าความมีค่า
อยู่ระหว่าง 20-300 มก./ลิตร

ปริมาณแอมโมเนียละลายนี้เป็นผลจากการซับถ่ายของเสียออกมาน้ำจากตัวปลา และจากการย่อยสลายอินทรีย์สารโดยแบคทีเรีย (Hoar และ Randall, 1971) จากการทดลองปริมาณแอมโมเนียละลายนี้ค่าอยู่ระหว่าง 124.87-432.13 มล./ลิตร ยกเว้นก้อนหินทดลองปลาทางน้ำในพื้นที่ 9 ppm ซึ่งมีค่าต่ำมากคือ 29.62 มก./ลิตร แต่ก็ยังสูงกว่าระดับที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำตามที่ Swingle (1969) รายงานไว้ว่าไม่ควรเกิน 20 มก./ลิตร แต่ปริมาณแอมโมเนียละลายนี้พบในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 14) และกลุ่มควบคุมก็ไม่แสดงอาการผิดปกติเช่น เนื่องมาจากการมีปริมาณแอมโมเนียละลายน้ำมาก จึงกล่าวได้ว่าปริมาณแอมโมเนียละลายนี้มีผลต่ออัตราการตาย การเติบโตของปลา ที่เป็นเยี่น้อใจเนื่องจากแอมโมเนียในน้ำอยู่ในรูป ionized form (NH_4^+) ซึ่งไม่เป็นพิษต่อสัตว์น้ำ นอกจากรสีปริมาณสูงมาก ๆ จึงจะมีพิษมากกว่า un-ionized form (NH_3) ซึ่งมีพิษต่อสัตว์น้ำ (Swingle, 1969) การเปลี่ยนรูปแบบของแอมโมเนียในน้ำขึ้นอยู่กับ pH และอุณหภูมิของน้ำ ถ้า pH ลดลงต่ำเปอร์เซ็นต์การแตกตัวให้ un-ionized form มีมากขึ้น ความเป็นพิษสูงขึ้น จากการทดลอง pH และอุณหภูมิของน้ำระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 14) ดังนั้นจึงไม่มีผลต่อการแตกตัวของแอมโมเนียในน้ำให้แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ เล่นอ่อน

จากการทดลองของพ่อจะบอกได้ว่า เอเบทมีความหมายลับที่จะใช้ควบคุมลูกน้ำในประเทศไทย เพราะมีความเป็นพิษต่อปลาทางนกยูงและปลา尼ลย์ เป็นศัตรูธรรมชาติของลูกน้ำ ต่ำมาก ความเข้มข้นของเอเบทที่ก่อกวนดันให้ไข้ในการควบคุมลูกน้ำมีค่าต่ำกว่าระดับปลดปล่อยทั้งของปลาทางนกยูงและปลา尼ล ตั้งนี้แม้ว่าจะใช้เอเบทควบคุมลูกน้ำเป็นเวลานาน ก็ไม่มีผลกระทำกรดเมื่อต่อการอยู่รอด การเติบโต ตลอดจนผลผลิตของประชากรปลา ซึ่งได้แก่ การสืบพันธุ์ การฟักไข่ การอยู่รอดของไข่ และลูกวัยอ่อน ตลอดจนการเติบโตของลูกวัยอ่อน (Mount and Stephan, 1967) และเอเบทมีการล่อลายตัวรวดเร็ว พิษตกค้างในธรรมชาติ สังเคราะห์ก้าวสำคัญคือปลดปล่อย

ส่วนฟิลาริโอล ถ้าใช้ในความเข้มข้นที่ก่อกวนดันในการควบคุมลูกน้ำ ก็ไม่มีพิษต่อปลาทางนกยูงและปลา尼ล แต่ควรใช้ฟิลาริโอลควบคุมลูกน้ำตามแหล่ง เพาะพันธุ์ที่เป็นน้ำไหลต่อกว่า บริเวณน้ำยัง เพราะบริเวณน้ำยังจะมีปลาทางนกยูงที่เป็นศัตรูธรรมชาติที่สำคัญของลูกน้ำอาศัยอยู่ ถ้าผู้ใช้ไม่มีความระมัดระวังรอบคอบแล้ว โอกาสที่จะใช้ล่าหรือความเข้มข้นเกินที่ก่อกวนดันให้ใช้ในธรรมชาตินั้นย่อมจะเกิดขึ้นได้ พบว่าฟิลาริโอลมีความเป็นพิษต่อปลาทางนกยูงสูง แม้ว่าฟิลาริโอลจะมีผลต่อการกำจัดลูกน้ำก็ตาม แต่ไม่สามารถใช้ร่วมกับปลาทางนกยูงได้ เพราะเมื่อปลาทางนกยูงและลูกน้ำตายลง โอกาสที่ยุงจะกัดเพิ่มจำนวนมากยิ่นรึมากกว่าการที่ปลากลางนกยูงจะเพิ่มปริมาณยืน แต่ความเข้มข้นตั้งกล่าวไม่มีผลต่อปลา尼ลที่เป็นศัตรูธรรมชาติที่สำคัญของลูกน้ำบริเวณน้ำไหล

ตั้งนี้การใช้เอเบทและฟิลาริโอลควบคุมลูกน้ำ สัง เป็นการควบคุมลูกน้ำแบบผลลัพธ์ ระหว่างการใช้ล่าหรือพิษกับชีวันทรีย์ได้เป็นอย่างดี ทั้งยังไม่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษในลักษณะแคลล้อมตัว เพราะเอเบทและฟิลาริโอลมีการล่อลายตัวรวดเร็วมาก